
SIGILLVM MARSILII

«Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket.»

Sz. Máté 19. 14.

EGRI

ELEMI KATEKIZMUS

KATOLIKUS

GYERMEKEK SZÁMÁRA.

NEGYVENNYOLCZADIK KIADÁS.

BUDAPEST, 1905.

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.

AZ EGRI ÉRSEKI HATÓSÁG JÓVÁHAGYÁSÁVAL.

Az egri érseki egyházmegye tulajdona.

Eger. Érseki lyceumi nyomda. 1905.

Mindennapi imádságok.

A keresztvetés.

Az Atyának † és Fiunak † és Szentlélek † Istennek nevében. Amen.

Az Ur imádsága.

Mi Atyánk! ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved, jöjjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen itt a földön is; mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma, és bocsásd meg a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétetteknek; és ne vigy minket a kísértetbe, de szabadits meg a gonosztól. Amen.

Az angyali üdvözlet.

Üdvözlégy Mária, malaszttal teljes! Az Ur van teveled; áldott vagy te az asszonyok között és áldott a te méhednek gyümölcse, *Jézus*. Asszonyunk, szűz Mária, Istennek szent Anyja, imádkozzál érettünk, bűnösökért, most és halálunk óráján. Amen.

Az apostoli hitvallás.

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében; és a Jézus Krisztusban; Ő egy fiában, mi Urunkban, ki fogantaték a Szentlélektől, születék szűz Máriától, kinzaték Ponczius Pilátus alatt, megfeszitteték, meghala és eltemetteték; szálla alá poklokra, harmadnapon halottaiból feltámada, felméne mennyekbe, ül a mindenható Atya Istennek jobbja felől; onnan leszen eljövendő itélni eleveneket és holtakat. — Hiszek Szentlélekben, egy közönséges keresztény anyaszentegyházat, szenteknek egyességét, bűnöknek bocsánatát, testnek feltámadását és az örök életet. Amen.

Az Ur angyala.

(A hajnali, déli és esti harangozás idején.)

Az Ur angyala köszönté szűz Máriát, ki a Szentlélektől méhében fogana. *Üdvözlégy Mária* . . .

Ime az Urnak szolgálóleánya, legyen nekem a te igéd szerint. *Üdvözlégy Mária* . . .

És az ige testté lőn, és mibennünk lakozék. *Üdvözlégy Mária* . . .

Imádkozzál érettünk Istennek szent Anyja!

Hogy méltók lehessünk a Krisztus igéretére.

Kérünk Uram! öntsd lelkünkbe szent malasztodat, hogy akik angyali üzenet által szent Fiadnak, Krisztus Jézusnak megtestesülését megismertük, az ő kinszenvedése és keresztje által a feltámadás dicsőségébe vitessünk, ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Reggeli imádság.

Felébredvén, hozzád sóhajtok édes Istenem. Engedd, hogy egész napon át jámbor, istenfélő legyek és szent parancsaid hű teljesitése által szeretetedre állandóan méltó lehessek. Amen.

Esti imádság.

Ó mennyei Atyám, hálát adok neked minden kegyelmed- és jótéteményedért, melyekben a mai napon részesitettél; végy oltalmad alá az éjen át is és küldd el angyalodat, hogy megőrizzen engem minden bajtól és veszélytől. A mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

Imádság a szülőkért.

Istenem, ki azt parancsolád, hogy atyánkat és anyánkat tiszteljük: jutalmazd meg az én szülőimet mindazon jóért, mit velem tettek. Tartsd meg őket javamra még hosszú időig; egykor pedig fogadd be őket az örök boldogság hazájába. Amen.

Asztal-áldás.

Evés előtt.

Édes mennyei Atyám! áldd meg eledelünket és italunkat, hogy ajándékaidat, melyeket jóvoltodból magunkhoz veszünk, a te dicsőségedre és saját javunkra használjuk és szeretetedben soha meg ne fogyatkozzunk. Amen.

Evés után.

Édes mennyei Atyám! hálát adok neked szereteted adományaiért, melyekben részesitettél. Jutalmazd meg jótevőinket és a megholt hiveknek adj örök nyugodalmat. Amen.

A hit, remény és szeretet.

Ó édes Istenem! hiszek te benned, mert te örök igazság vagy.

Ó édes Istenem! reménylek te benned, mert te végtelen irgalmasság vagy.

Ó édes Istenem! szeretlek téged, mert te legnagyobb jóság vagy.

A legszebb köszöntés.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!
Felelet: Mindörökké. Amen.

I. CZIKKELY.

A hitről.

Bevezetés.

1. Mi vagy te?

Én Isten kegyelméből keresztény katolikus vagyok.

2. Minden keresztény katolikusnak mit kell tudni és hinni?

Minden keresztény katolikusnak tudni és hinni kell a hat fő igazságot.

3. Mondd el a hat fő igazságot!

Első fő igazság: Hogy csak egy Isten van.

Második fő igazság: Hogy az egy Istenben három isteni személy van: Atya, Fiu és Szentlélek.

Harmadik fő igazság: Hogy az Isten igazságos biró, ki megjutalmazza a jót és megbünteti a gonoszt.

Negyedik fő igazság: Hogy a második isteni személy emberré lett, érettünk szenvedett és meghalt, hogy minket halála által megváltson és üdvözitsen.

Ötödik fő igazság: Hogy az ember lelke halhatatlan.

Hatodik fő igazság: Hogy üdvösségünk elnyeréséhez szükséges az Isten malasztja, mely nélkül semmit se tehetünk, a mi érdemes volna az örök életre.

4. Hol találjuk meg keresztény katolikus hitünk fő igazságait?

Keresztény katolikus hitünk fő igazságait megtaláljuk az apostoli hitvallásban, melyet rövidebben *Hiszekegy*-nek is nevezünk.

5. Mondd el a Hiszekegyet!

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek Teremtőjében;
és a Jézus Krisztusban: Ő egy fiában, mi Urunkban;
ki fogantaték a Szentlélektől, születék szűz Máriától;
kinzaték Ponczius Pilátus alatt, megfeszitteték, meghala és eltemetteték;
szálla alá poklokra, harmadnapon halottaiból föltámada;
fölméne mennyekbe, ül a mindenható Atya Istennek jobbja felől;
onnan leszen eljövendő itélni eleveneket és holtakat.
Hiszek Szentlélekben;
egy közönséges keresztény anyaszentegyházat, szenteknek egyességét;
bűnöknek bocsánatát;
testnek föltámadását;
és az örök életet. Amen.

Az Istenről.

6. Ki teremtett minket?

Minket az Ur Isten teremtett, ki az egész világot is teremtette.

7. Mi végett teremtett minket az Ur Isten?

Minket az Ur Isten a végett teremtett, hogy őt mint legfőbb Urunkat megismerjük és szeressük, neki szolgáljunk és üdvözüljünk.

8. Mit kell még tudni Istenről?

A jó Istenről még azt kell tudni, hogy ő senkitől mástól nem származik, hanem öröktől fogva létezik.

9. Hol van az Isten?

Az Isten mindenütt van: mennyben, földön és minden helyen.

10. Láthatjuk-e az Istent?

Az Istent nem láthatjuk, mert az Isten lélek; a lelket pedig látni nem lehet.

11. Hát az Isten lát-e, hall-e, tud-e mindent?

Az Isten lát, hall, tud mindent; még azt is tudja, a mit gondolunk, vagy titokban cselekszünk.

A Szentháromságról.

12. Hány személy van az Istenben?

Az Istenben három személy van: Atya, Fiu és Szentlélek.

13. A három isteni személy mindegyike igazi Isten?

Igen, az Atya is, a Fiu is, a Szentlélek is igazi Isten.

14. De azért nincs több Isten?

Nincs több Isten, csak egy; mert mind a három isteni személynek csak egy isteni természete vagyon.

15. Hatalmasabb-e vagy tökéletesebb-e egyik isteni személy a másiknál?

Mind a három isteni személy egyenlően hatalmas; egyenlően jó és tökéletes véghetetlenül.

16. Hogyan nevezzük együtt a három isteni személyt?

A három isteni személyt együtt **Szentháromságnak** nevezzük.

17. Mi által valljuk meg a Szentháromságot?

A Szentháromságot az által valljuk meg, ha **keresztet vetünk magunkra.**

18. Miképen vetsz keresztet?

Az Atyának † és Fiunak † és Szentlélek Istennek nevében. Amen.

A teremtő Istenről.

1. A világról.

19. Ki teremtette az eget, földet és mindent, a mi van?

Isten teremtette az egész világot semmiből.

20. Hát az Isten semmiből is teremthet?

Az Isten semmiből is teremthet, mert ő mindent megtehet, a mit akar: ő mindenható.

21. Most ki viseli gondját a világnak?

Isten viseli gondját a világnak, ő tartja fenn az egész világot és atyai jósággal bölcsen kormányozza.

22. Hát felőlünk gondoskodik-e Isten?

A jó Isten mi felőlünk is gondoskodik, ő adja életünket, egészségünket és mindazt, a mink van.

23. Miért adja nekünk Isten ezen adományokat?

Isten azért ad nekünk mindent, mert ő legjobb Atyánk.

24. Miképen kell meghálálnunk Istennek irántunk való jóságát?

Isten jóságát úgy hálájuk meg, ha neki jámbor gyermekei leszünk és őt igazán szeretjük.

2. Az angyalokról.

25. Melyek az Isten legjelesebb teremtményei?

Isten legjelesebb teremtményei az angyalok és az emberek.

26. Mit kell tudni az angyalokról?

Az angyalok tiszta lelkek, kiknek értelmök és akaratuk van, testök pedig nincsen.

27. Mi czélra vannak teremtve az angyalok?
Az angyalok azért vannak, hogy Istent imádják, neki szolgáljanak és az embert őrizzék.

28. Minőknek teremtette Isten az angyalokat?
Isten az angyalokat igen jóknak teremtette.

29. Megmaradtak-e az angyalok mindnyájan olyan jóknak, a mint őket Isten teremtette?
Az angyalok nem maradtak meg mindnyájan jóknak, mert sok angyal, kevélysége miatt, elveszitette az Isten kegyelmét.

30. Miképen büntette meg Isten a kevély angyalokat?
Isten a kevély angyalokat az örök kárhozatra vagyis pokolra vetette; ezek a gonosz lelkek vagy ördögök.

31. Mit tesznek érettünk a jó angyalok?
A jó angyalok érettünk imádkoznak, bennünket őriznek és a jóra serkentenek.

32. Hogyan nevezzük a mi jó angyalainkat?
A jó angyalokat, kik minket őriznek, *őrangyaloknak* nevezzük.

3. Az első emberről.

33. Miképen teremtette Isten az első embert?
Isten a földből emberi testet alkotott és abba halhatatlan lelket lehelt: igy lett az ember élő lénynyé.

34. Miből áll tehát az ember?
Az ember testből áll és lélekből.

35. Mit kell tudni a lélekről?
A lélek Isten képmása; értelemmel és szabad akarattal bir és soha meg nem hal.

36. Hogyan nevezte el Isten az első embert?
Isten az első embert elnevezte Ádámnak, a a mi annyit jelent: földből való.

37. Miképen alkotta Isten az asszonyt?

Isten mély álmot bocsátott Ádámra, kivett az ő oldalából egy csontot és abból alkotta Éva asszonyt.

38. Hogyan nevezzük másképen az első emberpárt?

Az első emberpárt, Ádámot és Évát, másképen első szüleinknek is nevezzük, mert mindnyájan ő tőlük származunk.

39. Jók voltak-e az első emberek?

Az első emberek, mikor Isten megteremtette őket, igen jók voltak.

40. Jó dolguk volt-e első szüleinknek?

Első szüleink a paradicsomkertben igen boldogan éltek és soha sem kellett volna meghalniok.

41. Megmaradtak-e első szüleink ebben a boldog állapotban?

Ádám és Éva nem sokáig maradtak boldogok, mert engedetlenek lettek Isten iránt s e miatt Isten megbüntette őket.

42. Milyen vétket követtek el az első emberek?

Első szüleink az ördög csábitása folytán arról a fáról ettek gyümölcsöt, a melytől Isten szigorúan eltiltotta őket.

43. Ártott-e nekünk is Ádám és Éva bűne?

Első szüleink bűne mindnyájunknak ártott, mert ő tőlük miránk is átered a bűn és ebben a bűnben születünk.

44. Hogyan nevezzük azt a bűnt, mely az első emberpártól miránk is átered?

Azt a bűnt, mely az első emberpártól miránk is átered, *áteredő bűnnek* nevezzük.

45. Vajjon minden ember eredő bűnben születik?

Minden ember eredő bűnben születik, egyedül csak a boldogságos szűz Máriára nem szállott át ezen bűn, mert ő a Megváltónk édes anyja.

46. Az áteredő bűn miatt üdvözülhetünk-e még?
Az áteredő bűn miatt senki sem üdvözülhetne, ha az irgalmas Isten el nem küldötte volna a Megváltót, kit már az első emberpárnak megigért.

A Megváltó Istenről.

1. Jézus születése.

47. Ki a mi megváltónk?
A mi megváltónk Krisztus Jézus, az Isten fia, ki emberré lett érettünk.

48. Mit kell hinnünk Krisztus Jézusról?
Krisztus Jézusról azt kell hinnünk, hogy ő valóságos Isten és valóságos ember.
49. Miképen lett Jézus emberré?
Jézus aképen lett emberré, hogy olyan testet és lelket vett fel, minő a mienk.

50. Ki volt Krisztus Jézusnak az édes anyja?
Jézusnak édes anyja volt a boldogságos szűz Mária.
51. Hol szülte Mária Jézust?
Mária Jézust Betlehemben szülte, egy istállóban.
52. Mikor ünnepeljük Jézus születésének emlékét?
Jézus születésének emlékét Karácsony napján ünnepeljük.
53. Ki volt Jézusnak atyja?
Jézusnak, mint embernek nem volt test szerint való atyja, mert ő a Szentlélektől fogantatott.
54. Hát József, Mária jegyese, nem volt atyja Jézusnak?
József, Mária jegyese, Jézusnak csak nevelő atyja volt.

2. Jézus élete.

55. Hol töltötte Jézus fiatal korát?
Jézus fiatal korát Názáretben, szülei házánál töltötte és ott szülőinek engedelmes volt.
56. Mikor kezdett Jézus tanítani?
Jézus 30 esztendős korában kezdett tanítani.
57. Mit tanított Jézus?
Jézus azt tanította, a mit hinnünk, remélnünk és cselekednünk kell a végből, hogy üdvözülhessünk.
58. Mivel bizonyította be Jézus, hogy igaz, a mit tanít?
Jézus szent életével, csodatételeivel és jövendöléseivel bizonyította be, hogy igazak az ő tanításai.
59. Milyen csodákat tett Jézus?
Jézus öt kenyérrel ötezer embernél is többet jóltartott; a tengeri szélvészt egy szavával lecsendesitette; mindenféle betegeket meggyógyitott, sőt halottakat is támasztott fel.

60. Milyen jövendöléseket tett Jézus?

Jézus megjövendölte a maga szenvedését, halálát, feltámadását és mennybemenetelét; továbbá Jeruzsálem város elpusztúlását s a keresztény vallás elterjedését.

3. Jézus halála.

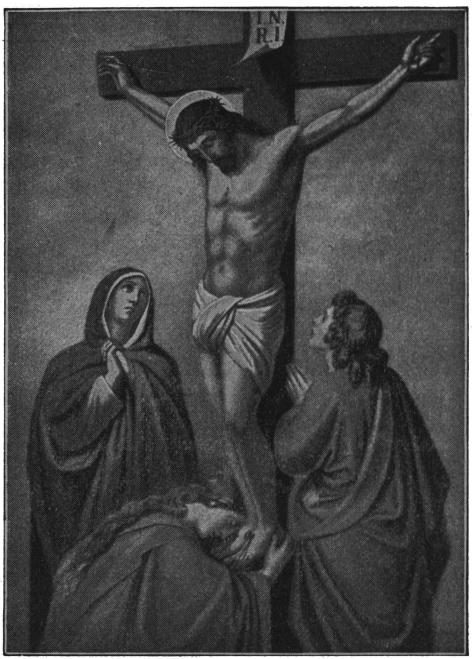

61. Miért lett a Fiu-Isten emberré?

A Fiu-Isten azért lett emberré, hogy éretünk szenvedhessen és meghalhasson; mert mint Isten sem nem szenvedhetett, sem meg nem halhatott.

62. Miért akart Jézus érettünk szenvedni és meghalni?

Jézus azért akart érettünk szenvedni és meghalni, hogy bűneinkért Isten igazságának eleget tegyen és minket üdvözíthessen.

63. Mit kell még tudni a Jézus haláláról?

Jézust a Kálvária hegyén keresztre feszítették, és így halt meg az egész világ bűneiért.

64. Mi történt Jézussal halála után?

Mikor Jézus meghalt, testét a keresztről levették és eltemették: lelke pedig leszállott a pokoltornáczába.

65. Miért szállott Jézus lelke a pokoltornáczába?

Jézus lelke azért szállott le a pokoltornáczába, hogy a jámborúl meghaltak lelkeit onnan kiszabaditsa és a mennyországba vezesse.

66. Meddig maradt a sirban Jézus teste?

Jézus teste már a harmadik napon dicsőségesen feltámadt.

67. Mikor ünnepeljük Jézus feltámadását?

Jézus feltámadását Husvétkor ünnepeljük.

68. Feltámadása után mit tett Jézus?

Jézus feltámadása után 40 napig még a földön maradt, azután tanítványai szemeláttára mennyekbe ment.

4. Jézus mint itélőbiró.

69. Eljön-e még Jézus a földre valamikor?

Jézus ismét eljön a földre a világ végezetével, mikor őt mindnyájan látni fogjuk.

70. Miért jön el akkor Jézus?

Jézus a világ végezetével azért jön el, hogy itéletet tartson mindnyájunk felett.

71. Mi fog történni az itélet előtt?

Az itélet előtt a halottak mind fel fognak támadni.

72. Hogyan nevezzük azon itéletet, melyet Jézus a világ végezetével fog tartani?

Jézusnak ezen itéletét utolsó itéletnek vagy világ-itéletnek nevezzük.

73. Miért mondjuk az utolsó itéletet világ-itéletnek?

Az utolsó itéletet azért mondjuk világ-itéletnek, mert akkor Jézus minden embert, ki a világon élt, egyszerre fog megitélni.

74. Mindjárt halálunk után nem itél meg bennünket Isten?

Halálunk után is azonnal megitél bennünket Isten: s ez a külön itélet.

75. Hová jut lelkünk a külön itélet után?

Lelkünk a külön itélet után vagy mennyországba, vagy pokolba, vagy a tisztítóhelyre juthat, a hová Isten itéli.

76. Mi a mennyország?

A mennyország az a legboldogabb hely, hol a jók az Istent szinről szinre látják és vele örökké örvendeznek.

77. Mi a pokol?

A pokol az a szomorú hely, hol az elkárhozottak örökké kinlódnak.

78. Kiket itél az Isten a tisztítóhelyre?

A tisztítóhelyre Isten azoknak a lelkeit itéli, kik, mikor meghaltak, Isten kegyelmében voltak ugyan, de bűneikért itt a földön az Istennek még eleget nem tettek.

79. Meddig marad a lélek a tisztítóhelyen?

A lélek addig marad a tisztítóhelyen, mig csak ki nem állja a büntetést; akkor azután mennyországba megy.

80. Melyik a négy utolsó dolog?

A négy utolsó dolog ez: a halál, az itélet, a pokol és a mennyország.

A megszentelő Istenről.

81. Ki szentel meg bennünket?

A Szentlélek Isten szentel meg bennünket.

82. Ki az a Szentlélek?

A Szentlélek a harmadik isteni személy, az Atyával és Fiuval egy igaz Isten.

83. Kitől származik a Szentlélek?

A Szentlélek öröktől fogva az Atyától és Fiutól származik.

84. Mi jót tesz velünk a Szentlélek?

A Szentlélek az ő szent malasztjával megszenteli és megerősiti lelkünket.

1. A malasztról.

85. Mit nevezünk malasztnak?

Malasztnak nevezzük azt a lelki segitséget, melyet a Szentlélek azért ajándékoz nekünk, hogy üdvözülhessünk.

86. Hányféle a malaszt?

A malaszt kétféle, úgymint: segitő és megszentelő malaszt.

87. Mi a segitő malaszt?

A segitő malaszt az, mely a gyarló embert a jó cselekedetre biztatja és segiti.

88. Mit nyerünk a megszentelő malaszt által?

A megszentelő malaszt eltörli bűneinket; visszaszerzi nekünk Isten kegyelmét, és igy érdemessé tesz bennünket a mennyországra.

89. Szükséges-e a malaszt arra, hogy üdvözülhessünk?

Isten malasztja elkerülhetetlenül szükséges arra, hogy üdvözülhessünk.

90. Ad-e az Isten mindenkinek elég malasztot?

A jó Isten mindenkinek ad elegendő malasztot, mert ő azt akarja, hogy mindnyájan üdvözüljünk.

91. Mit kiván tőlünk Isten, mikor a malasztot adja?

Isten azt kivánja tőlünk, hogy az ő szent malasztját megőrizzük lelkünkben.

92. Miképen őrizhetjük meg lelkünkben Isten malasztját?

Isten malasztját úgy őrizhetjük meg lelkünkben, ha a szentségekhez járulunk és buzgón imádkozunk.

2. A szentségekről.

93. Mi a szentség?

A szentség az Isten malasztjának látható jele és eszköze, melyet Krisztus Urunk a mi megszentelésünkre rendelt.

94. Honnét van a szentségek ereje?

A szentségek ereje Krisztus Jézus rendeléséből és végtelen érdemeiből van.

95. Hány szentséget rendelt Krisztus Urunk?

Krisztus Urunk hét szentséget rendelt.

96. Mi a neve a hét szentségnek?

A hét szentséget ekép nevezzük: 1-ső a keresztség, 2-ik a bérmálás, 3-ik az Oltáriszentség, 4-ik a penitenciatartás, 5-ik az utolsó kenet, 6-ik az egyházi rend, 7-ik a házasság.

97. Melyik az első és legszükségesebb szentség?

Az első és legszükségesebb szentség a keresztség, mert e nélkül senki sem üdvözülhet.

98. Mit nyerünk a keresztség által?

A keresztség eltörli bűneinket és Krisztus igaz anyaszentegyházába vezet bennünket.

99. Ki keresztelhet?

Rendszerint csak a papok keresztelhetnek, de ha elkerülhetetlen szükség kívánja, minden ember érvényesen keresztelhet.

100. Mit nyerünk a bérmálás szentségében?

A bérmálás által a Szentlélek megerősítő malasztját nyerjük, hogy szent hitünket állhatatosan megvalljuk és a szerint éljünk.

101. Mi az Oltáriszentség?

Az Oltáriszentség a legméltóságosabb szentség, mert az magát Krisztus Jézust foglalja magában.

102. Mikor rendelte Krisztus Urunk az Oltáriszentséget?

Krisztus Urunk az Oltáriszentséget kinszenvedése előtt való este rendelte, mikor az utolsó vacsorát ette tanítványaival.

103. Miképen történt az Oltáriszentség rendelése?

Jézus az utolsó vacsorán kezeibe vevén a kenyeret, megáldá, azután széttöré és taníttványainak nyujtá, ezen szavakkal: «Vegyétek és egyétek, ez az én testem.»

Azután pedig a kehelyben lévő bort is megáldá és tanítványainak nyujtá, mondván: «Igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem. Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.»

104. Mi történt akkor, mikor Jézus e szavakat mondá: «Ez az én testem?»

E szavak által: «Ez az én testem,» a kenyér láthatatlan módon Krisztus Jézus valóságos testévé változott.

105. Mi történt Jézus ezen szavaira: «Ez az én vérem.»

E szavak által: «Ez az én vérem,» a kehelyben lévő bor láthatatlan módon Krisztus Jézus valóságos vérévé változott.

106. Krisztus Urunk miért mondotta e szavakat: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.»

E szavakat: «Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre,» azért mondotta Jézus, mert apostolait felhatalmazta arra, hogy a kenyeret és bort szintén átváltoztathassák az ő testévé és vérévé.

107. Az apostolok után kikre szállott át ez a hatalom?

Az apostolok után az ő utódaikra: a püspökökre és felszentelt papokra szállott át az a hatalom, hogy a kenyeret Krisztus testévé és a bort Krisztus vérévé változtathassák.

108. Hol változik át a kenyér és bor Krisztus testévé és vérévé?

A kenyér és bor a szent misében változik át Krisztus testévé és vérévé.

109. Mi a szent mise?

A szent mise Krisztus Urunk áldozatja, melyet ő a felszentelt pap által mutat be mennyei Atyjának.

110. Miért mondjuk a szent misét áldozatnak?

A szent misét azért mondjuk áldozatnak, mert Jézus a szent misében is feláldozza magát érettünk, a mint egykor a keresztfán feláldozta.

111. Melyek a szent mise főrészei?

A szent mise főrészei ezek:

1-ső az evangélium,
2-ik a felajánlás,
3-ik az átváltozás vagy Úrfelmutatás,
4-ik az áldozás.

112. Mit nyerünk a szent mise által?

A szent mise az élőket vigasztalja és boldogítja, a megholt hívek lelkeit pedig a tisztítóhelyről mennyországba segíti.

113. Hogyan nevezhetjük még másképen az Oltáriszentséget?

Az Oltáriszentséget másképen még lelki eledelnek is nevezhetjük, mert azzal tápláljuk lelkünket, mikor tiszta szívvel áldozunk.

114. Hát mikor bűnben van valaki, szabad-e ezt a lelki eledelt magához venni?

A bűnös embernek előbb meg kell tisztúlnia bűnétől a penitenciatartás által, csak azután szabad Krisztus testét magához venni.

115. Mit nyerünk a penitenciatartás szentségében?

A penitenciatartás szentségében a pap feloldozása által bűneink bocsánatát nyerhetjük.

116. Kitől nyert a pap hatalmat a bűnbocsánatra?

A felszentelt pap Krisztus Urunktól nyert hatalmat a bűnbocsánatra.

117. Hogyan nyerhetjük meg bűneink bocsánatát?

Bűneink bocsánatát úgy nyerhetjük meg, ha

1) lelkiismeretünket jól megvizsgáljuk,
2) bűneinket töredelmesen megbánjuk,
3) jobbúlásunkat erősen megfogadjuk,
4) bűneinket őszintén meggyónjuk,
5) bűneinkért eleget teszünk.

118. Hány része van tehát a penitenciatartásnak?

A penitenciatartásnak öt része van:

1) a lelkiismeret megvizsgálása,
2) a bánat,
3) az erős fogadás,
4) a gyónás,
5) az elégtétel.

119. Miképen kell gyónni?

A gyóntató atya előtt letérdelek, keresztet vetek és ezeket mondom:

Kérem a lelkiatyát, adjon nekem szent áldást, hogy minden bűnömet igazán meggyónhassam.

Gyónom a mindenható Istennek és lelkiatyámnak, hogy én *(ekkor)* voltam gyónni és azóta ezekkel a vétkekkel bántottam meg az én jó Istenemet . . . .

(Itt előszámlálom vétkeimet, azután mondom:)

Szánom és bánom teljes szivemből minden bűnömet, hogy azokkal az én jó Istenemet megbántottam. Fogadom életem jobbúlását, kérek üdvösséges penitenciát és feloldozást.

120. Van-e haszna a gyónásnak, ha abban csak egy bűnt is készakarva elhallgatunk?

Ha a gyónásban készakarva eltitkolunk valamit, nem használunk avval lelkünknek, hanem inkább kárhozatot szerzünk általa.

121. Hátha valamely vétket elfelejtünk meggyónni?

Ha elfelejtettünk valamit meggyónni, vissza kell mennünk a lelkiatyához és meg kell gyónni, a mit elfelejtettünk.

122. Miképen kell eleget tenni bűneinkért?

Bűneinkért úgy teszünk eleget, ha a penitenciát, melyet a lelkiatya felad, elvégezzük; és ha valakinek kárt tettünk volna, azt igazságosan megtéritjük.

123. Mi czélra van rendelve az utolsó kenet?

Az utolsó kenet szentsége a betegek lelki és testi javára van rendelve.

124. Mi jót eszközöl az utolsó kenet?

Az utolsó kenet vigasztalja és bátorítja a beteget, sőt testi bajait is enyhíti, ha ez neki üdvösségére szolgál.

125. Mire való az egyházi rend szentsége?

Az egyházi rend szentsége által azok, kik papokká lesznek, Isten kegyelmét nyerik szent hivatásuk teljesítéséhez.

126. A házasság szentsége által mit nyernek a keresztény házastársak?

A házasság szentségében a keresztény házastársak Isten malasztját nyerik arra, hogy a házas élet kötelességeit életök fogytáig hűségesen teljesíthessék.

127. A keresztény katolikus hívek miképen veszik fel a házasság szentségét?

A keresztény katolikus hívek a házasság szentségét a templomban veszik fel, mikor az oltár előtt holtig való szeretetet és hűséget fogadnak egymásnak.

128. Hol találjuk fel a Krisztus Urunk által rendelt hét szentséget?

A Krisztus Urunk által rendelt hét szentséget a keresztény katolikus anyaszentegyházban találjuk fel.

3. Az anyaszentegyházról.

129. Mi az anyaszentegyház?

Az anyaszentegyház a keresztény katolikus hívek társasága, melyet maga Krisztus Jézus alapított.

130. Ki kormányozza az anyaszentegyházat?

Az anyaszentegyházat a Szentlélek kormányozza s azt minden hitbeli tévelygéstől megóvja.

131. Kit tett Krisztus Jézus e földön az anyaszentegyház látható fejévé?

Krisztus Jézus az anyaszentegyház látható fejévé szent Péter apostolt tette; ő utána pedig szent Péter apostol utódja, a római püspök az egyház látható feje.

132. Hogyan nevezzük anyaszentegyházunk látható fejét?

Anyaszentegyházunk látható fejét pápának vagy szentséges atyának nevezzük.

133. Hát nem Krisztus Jézus az anyaszentegyház feje?

Krisztus Jézus az anyaszentegyház láthatatlan feje.

134. Mi célból alapította Krisztus az anyaszentegyházat?

Krisztus az anyaszentegyházat azért alapította, hogy az által minket igaz hitre és örök boldogságra vezessen.

135. Alapított-e Jézus több anyaszentegyházat?

Jézus csak egy anyaszentegyházat alapított.

136. Miről ismerjük meg a Jézus által alapított anyaszentegyházat?

A Jézus által alapított anyaszentegyházat négy ismertető jelből ismerjük meg; úgymint abból, hogy az 1) egy, 2) szent, 3) katolikus vagyis egyetemes és 4) apostoli anyaszentegyház.

137. Melyik egyházban találhatjuk fel e négy ismertető jelet?

Az igaz anyaszentegyház négy ismertető jele egyedül a katolikus anyaszentegyházban található fel, melynek feje a római pápa.

138. Kik tartoznak a Krisztus Jézus által alapított anyaszentegyházhoz?

Krisztus Jézus anyaszentegyházához tartoznak:

1) e földön minden keresztény katolikus hivő,

2) a szentek mennyországban,

3) a tisztítóhelyen szenvedő lelkek.

139. Összeköttetésben vannak-e egymással Krisztus egyházának különféle tagjai?

Krisztus egyházának minden tagja összeköttetésben van egymással és ezt az összeköttetést *szentek egyességének* nevezzük.

140. Miképen kell érteni a szentek egyességét?

A szentek egyességét úgy kell érteni, hogy

1) ha Isten kegyelmében vagyunk, a katolikus anyaszentegyház minden imádsága és szent miséje nekünk is javunkra válik;

2) a szentek mennyországban érettünk Istennél könyörögvén, rajtunk segítenek;

3) mi pedig a tisztítóhelyre ítélt lelkeken segíthetünk.

141. Mi által segíthetünk mi a tisztítóhelyre ítélt lelkeken?

A tisztítóhelyre ítélt lelkeken úgy segíthetünk, ha érettök imádkozunk, vagy a szegényeknek alamizsnát adunk, főleg pedig ha a szenvedő lelkekért szent misét szolgáltatunk.

II. CZIKKELY.

A parancsokról.

142. Elég-e csak hinni mindazt, a mit Isten kinyilatkoztatott?

Nem elég csak hinni, hanem Isten parancsait is meg kell tartanunk.

143. Melyik az a főparancs, mely a többit mind magában foglalja?

A főparancs, mely a többit is magában foglalja, az, hogy Istent és felebarátunkat szeressük.

144. Miképen szól az Isten szeretetéről való parancs?

Az Isten szeretetéről való parancs igy szól: szeresd Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből.

145. Mire kötelez minket az Isten iránt való szeretet parancsa?

Az Isten iránt való szeretet parancsa arra kötelez minket, hogy a jó Istent mindenek felett szeressük.

146. Mivel mutatjuk meg, hogy Istent szeretjük?

Isten iránt való szeretetünket az által mutatjuk meg, ha megtartjuk az ő parancsait.

147. Miképen szól a felebaráti szeretet parancsa?

A felebaráti szeretet parancsa igy szól: szeresd felebarátodat, mint önmagadat.

148. Ki a mi felebarátunk?

Felebarátunk minden ember, kivétel nélkül.

149. Krisztus Urunk kiket ajánlott különösen szeretetünkbe?

Krisztus Urunk különösen azokat ajánlotta szeretetünkbe, a kik bármiféle testi vagy lelki bajban szenvednek.

150. Mivel segíthetünk a szenvedőkön?

Szenvedő felebarátainkon az irgalmasság testi és lelki cselekedeteivel segíthetünk.

151. Melyek az irgalmasság testi cselekedetei?

Az irgalmasság testi cselekedetei ezek:

1) éhezőknek ételt adni,
2) szomjazóknak italt adni,
3) ruhátlanokat felruházni,
4) utasoknak szállást adni,
5) a fogságban levőket kiváltani,
6) a betegeket meglátogatni,
7) a halottakat eltemetni.

152. Melyek az irgalmasság lelki cselekedetei?

Az irgalmasság lelki cselekedetei ezek:

1) a bűnösöket jó útra téríteni,
2) a tudatlanokat tanítani,
3) a kételkedőknek jó tanácsot adni,
4) a szomorúakat vigasztalni,
5) a megbántásokat békével türni,
6) az ellenünk vétőknek megbocsátani,
7) az élőkért és holtakért imádkozni.

1. Az Isten tiz parancsáról.

153. Miképen szól az Isten tiz parancsa?

Az Isten tiz parancsa igy szól:

1) Én vagyok a te Urad Istened; idegen isteneid ne legyenek én előttem. Faragott képet ne csinálj magadnak, hogy azt imádjad.

2) Isten nevét hiába ne vedd.

3) Megemlékezzél, hogy az ünnepnapokat megszenteld.

4) Atyádat és anyádat tiszteljed, hogy hosszú életű lehess a földön, melyet Urad Istened ad tenéked.

5) Ne ölj.

6) Ne paráználkodjál.

7) Ne orozz, vagyis ne lopj.

8) Hamis tanúságot ne szólj felebarátod ellen.

9) Felebarátodnak feleségét bűnre ne kívánjad.

10) Se házát, se mezejét, se szolgáját, se szolgálóját, se ökrét, se szamarát, se egyébnemű jószágát.

154. Mit parancsol Isten az első parancsban?

Isten az első parancsban azt parancsolja, hogy őt mint Teremtőnket és legfőbb Urunkat tiszteljük és egyedül csak őt imádjuk.

155. Milyen tisztelettel tartozunk Istennek?

Istennek belső és külső tisztelettel tartozunk.

156. Hogyan tiszteljük Istent belsőképen?

Belsőképen tiszteljük Istent, ha benne hiszünk, reménlünk és őt mindenek felett szeretjük.

157. Hogyan tiszteljük Istent külsőképen?

Külsőképen tiszteljük Istent, ha iránta való hódolatunkat külső jelek által is tanúsítjuk, például a templomban térdre borúlva, ajtatosan imádkozunk és énekelünk.

158. Vajjon a szentek tisztelete nem ellenkezik Isten első parancsával?

A szentek tisztelete nem ellenkezik Isten első parancsával, mert a szenteket nem imádjuk, hanem csak tiszteljük és segítségül hivjuk.

159. Mire valók a feszületek és szent képek?

A feszületek és szent képek mindig arra emlékeztessenek minket, a kit ábrázolnak.

160. Mit tilt Isten a második parancs által?

A második parancs által azt tiltja Isten, hogy az ő szent nevét meg ne sértsük.

161. Ki vétkezik a második parancs ellen?

A második parancs ellen vétkezik:

1) a ki Isten nevét tisztelet nélkül mondja ki,

2) a ki káromkodik vagy átkozódik,

3) a ki szükség nélkül vagy hamisan esküszik,

4) a ki Istennek tett fogadását megszegi.

162. Mit kíván tőlünk Isten a harmadik parancs által?

A harmadik parancs által Isten azt kívánja tőlünk, hogy a vasárnapokat és ünnepeket megszenteljük.

163. Hogyan szenteljük meg a vasárnapokat?

A vasárnapokat úgy szenteljük meg, ha azokon istenes dolgokkal foglalkozunk és minden szolgai munkától tartózkodunk.

164. Milyen istenes dolgokkal kell vasárnap foglalkoznunk?

Vasárnap jelen kell lennünk a szent misén, predikáczión, délutáni istentiszteleten, a többi időt pedig jámbor olvasással vagy tisztességes beszélgetéssel kell eltöltenünk.

165. Ki vétkezik a vasárnap megszentelése ellen?

A vasárnap megszentelése ellen az vétkezik, a ki ünnepeken és vasárnapokon szolgai munkát végez és a ki e szent napot kicsapongásra, illetlen mulatságokra vagy egyéb rossz cselekedetre fordítja.

166. Mit rendel Isten a negyedik parancsban?

A negyedik parancsban azt rendeli Isten, hogy a gyermekek szülőiket tiszteljék, szeressék, nekik engedelmeskedjenek, őket bajaikban segítsék és érettök imádkozzanak.

167. Mi vár azon gyermekekre, kik Isten negyedik parancsát nem teljesítik?

Azon gyermekeket, kik Isten negyedik parancsát nem teljesítik, Isten már e földön is megbünteti, a más világon pedig örök kárhozatra veti.

168. Mit remélhetnek Istentől a jó gyermekek?

A szülőiket tisztelő, jó gyermekek e földön Isten oltalmát és áldását remélhetik, a földi élet után pedig örök boldogságot várhatnak.

169. Mit tilt Isten az ötödik parancs által?

Az ötödik parancs által azt tiltja Isten, hogy akár magunkban, akár felebarátunkban se testi, se lelki kárt ne tegyünk.

170. Ki tesz kárt felebarátja testében?

Felebarátjának testi kárt tesz, a ki felebarátját keseríti, megsebesíti vagy őt megöli.

171. Ki tesz kárt felebarátja lelkében?

Felebarátja lelkében az tesz kárt, a ki őt megbotránkoztatja, vagy bármiféle rossz cselekedetre indítja, akár szóval, akár példával.

172. Mit tilt Isten a hatodik parancs által?

A hatodik parancs által tiltja Isten a tisztátalan gondolatokat és kívánságokat, a szemérmetlen magaviseletet, az illetlen beszédeket, dalokat és tréfákat.

173. Mit tilt Isten a hetedik parancs által?

A hetedik parancs által tiltja Isten a más vagyonának megkárosítását, — akár csalás, akár lopás, akár uzsoráskodás által.

174. Vétkezik-e a gyermek, ha lopva vesz el valamit szülői vagyonából?

Ha a gyermek szülői tudta nélkül vesz el bármit is az övékből, vétket követ el.

175. Megbocsátja-e Isten valaha a kártételt?

Isten a kártételt csak úgy bocsátja meg, ha a kártevő az idegen jószágot visszaadja és a kárt tehetsége szerint helyre pótolja.

76. Mit tilt Isten a nyolczadik parancs által?

A nyolczadik parancs által tiltja Isten a hazugságot és felebarátunk becsületének megsértését, akár rágalmazás, akár kicsúfolás vagy megszólás által.

177. A saját becsületünknek tartozunk-e gondját viselni?

A saját becsületünknek jól gondját kell viselnünk és pedig leginkább az által, hogy igazi keresztény életet éljünk és a rosszaságnak még árnyékát is kerüljük.

178. Mit tilt Isten a kilenczedik parancs által?

A kilenczedik parancs által tiltja Isten az erkölcstelen kívánságokat.

179. Mit tilt Isten a tizedik parancs által?

A tizedik parancs által megtiltja Isten, hogy a más vagyonára soha se kívánkozzunk, hanem hagyjuk meg mindenkinek a magáét.

180. Mit kell tennünk, mikor rossz gondolatok támadnak lelkünkben?

A rossz gondolatok ellen Istent kell segítségül hivnunk, és elménket más dolgokra kell fordítanunk.

2. Az anyaszentegyház öt parancsáról.

181. Az Isten tiz parancsán kivül vannak-e még egyéb parancsok is, melyeket meg kell tartanunk?

Az Isten tiz parancsán kivül meg kell még tartanunk az anyaszentegyház öt parancsát, mert Krisztus Urunk azt rendelte, hogy az anyaszentegyházat hallgassuk. (Máté, 28. 17.)

182. Miképen szól az anyaszentegyház öt parancsa?
Az anyaszentegyház öt parancsa igy szól:
1) Az anyaszentegyház szokott ünnepeit megüljed.
2) Ünnepeken misét becsületesen hallgass.
3) Bizonyos napokon parancsolt böjtöket megtartsad és némely eledelektől magadat megtartóztassad.
4) Bűneidet minden esztendőben a lelkiatyának meggyónjad és legalább Husvét táján az Oltáriszentséget magadhoz vegyed.
5) Tiltott napokon menyegzőt ne tarts.

A keresztény igazságról.

183. Miben áll a keresztény igazság?
A keresztény igazság abban áll, hogy kerüljük a bűnt, cselekedjünk jót és legyünk mindig igaz keresztények.

1. A bűnről.

184. Ki követ el bűnt?
Bűnt az követ el, aki az Isten törvényét szántszándékkal meg nem tartja.
185. Nagy rossz-e a bűn?
A bűn a legnagyobb rossz a világon.
186. Miért oly nagy rossz a bűn?
A bűn azért oly nagy rossz, mert az által Istent bántjuk meg és lelkünket az örök kárhozat veszedelmének teszszük ki.
187. Miért mondjuk a nagy bűnöket halálos bűnöknek?
A nagy bűnök azért halálos bűnök, mert minden nagy bűn megfoszt minket az Isten malasztjától, mely életet ad lelkünknek.

188. Melyik a hét főbűn?

A hét főbűn a következő:

1) a kevélység,
2) a fösvénység,
3) a bujaság,
4) az irigység,
5) a torkosság,
6) a harag,
7) a jóra való restség.

189. Hányféle a Szentlélek ellen való bűn?

A Szentlélek ellen való bűn hatféle.

190. Ki követ el bűnt a Szentlélek ellen?

A Szentlélek ellen bűnt követ el:

1) aki az Isten irgalmasságában vakmerően elbizakodik,
2) aki kétségbe esik a jó Isten kegyelme felől,
3) aki a megismert igazság ellen tusakodik,
4) aki az Isten kegyelmét felebarátjától irigyli,
5) aki az üdvös intések ellenére sem akar a bűnnel felhagyni,
6) aki a rosszaságban végképen megátalkodik.

191. Melyik az égbe kiáltó négy bűn?

Az égbe kiáltó bűnök ezek:

1) a szándékos gyilkosság,
2) a szodomai bűn,
3) a szegények, árvák és özvegyek iránt való szívtelenség,
4) a cselédek és munkások megszolgált bérének igazságtalan elvonása.

192. Mit nevezünk idegen bűnnek?

Idegen bűnnek azt nevezzük, melyet más követ ugyan el, de abban valami módon mi is részt veszünk.

193. Ki követ el idegen bűnt?

Idegen bűnt az követ el, aki

1) másnak a bűnre tanácsot ad;
2) aki valamely vétkes dolgot parancsol;
3) aki a vétekben mással egyetért;
4) aki mást bűnre csábít;
5) aki más bűnét eltitkolja;
6) aki másnak bűnös cselekedetét megdicséri;
7) aki a bűnt meg nem bünteti;
8) aki más bűnét elősegíti;
9) aki más bűnét védelmezi.

2. Az erényekről.

194. Jó keresztények vagyunk-e már akkor, ha a bűnöktől őrizkedünk?

A jó kereszténynek nem elég csak a bűntől őrizkedni, hanem minél több jó cselekedetet is kell gyakorolnia.

195. Milyen jó cselekedeteket kíván tőlünk a keresztény tökéletesség?

A keresztény tökéletesség azt kivánja tőlünk, hogy mindazt a jót, a mit Krisztus Urunk parancsolt, tehetségünk szerint igyekezzünk teljesíteni.

196. Kit nevezünk erényes embernek?

Erényes embernek azt nevezzük, a ki mindig csak jót akar és meg is cselekszi a jót, a menynyire csak teheti.

197. Hányféle a keresztény erény?

A keresztény erény kétféle: isteni és erkölcsi erény.

198. Melyek az isteni erények?

Az isteni erények ezek: a hit, remény és szeretet.

199. Melyik a négy fő erkölcsi erény?

A négy fő erkölcsi erény a következő:

1) az okosság,
2) a mértékletesség,
3) az igazságosság,
4) a lelki erősség.

200. Mire kell kiváltképen vigyáznunk, ha állandóan Isten kegyelmében óhajtunk lenni?

Ha Isten kegyelmében óhajtunk lenni, arra kell törekednünk, hogy minden dolgunkat Istennek tetsző módon végezzük és minél buzgóbban imádkozzunk.

3. Az imádságról.

201. Mit teszünk, mikor imádkozunk?

Mikor imádkozunk, gondolatainkat és érzéseinket a jó Istenhez emeljük.

202. Szükséges-e az, hogy imádkozzunk?

Az imádság mindenkinek igen szükséges, mert az imádság által nyerhetjük meg Isten kegyelmét és áldását.

203. Miért kell imádkoznunk?

Azért kell imádkoznunk,

1) hogy Istent tiszteljük,
2) hogy Istennek hálát adjunk,
3) hogy Istentől valamit kérjünk.

204. Hogyan kell imádkoznunk?

Ajtatosan, alázatosan, Istenbe vetett bizalommal és az ő szent akaratján való megnyugvással kell imádkoznunk.

205. Melyik a legjelesebb imádság?

A legjelesebb imádság a Miatyánk, melyet Ur imádságának is szoktunk nevezni.

206. Miért mondjuk a Miatyánkot Ur imádságának?

A Miatyánkot azért mondjuk Ur imádságának, mert arra Krisztus Urunk tanított meg bennünket.

207. Miből áll a Miatyánk?

A Miatyánk a mennyei Atyához intézett hét kérésből áll.

208. Mondd el a Miatyánkot!

Mi Atyánk! ki vagy a mennyekben stb.

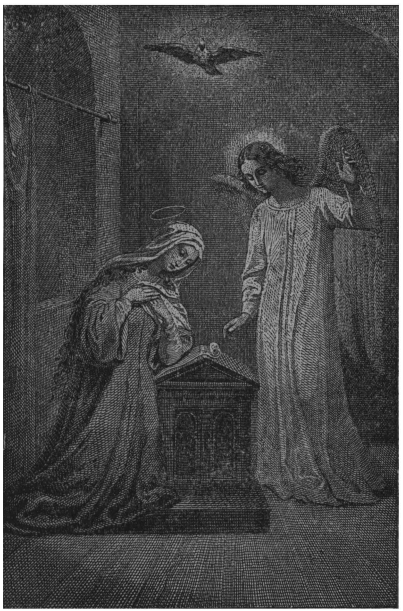

209. A Miatyánk után mit szoktunk rendesen imádkozni?

A Miatyánk után rendesen az *Üdvözlégy Máriát,* vagyis az *angyali üdvözletet* imádkozzuk, mely által a boldogságos szűz Máriát tiszteljük és az ő pártfogásáért esedezünk.

210. Miképen szól az Üdvözlet?

Üdvözlégy Mária! malaszttal teljes stb.

211. Mit kell imádkoznunk a hajnali, déli és esti harangozáskor?

A hajnali, déli és esti harangozáskor az *Ur angyala* imádságot kell imádkoznunk.

212. Miképen szól az Ur angyala imádság?

Az Ur angyala köszönté szűz Máriát, ki a Szentlélektől méhében fogana. *Üdvözlégy Mária...*

Ime az Urnak szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint. *Üdvözlégy Mária...*

És az ige testté lőn és mi bennünk lakozék. *Üdvözlégy Mária...*

Imádkozzál érettünk Istennek szent Anyja!
Hogy méltók lehessünk a Krisztus igéretére.

Kérünk Uram! öntsd lelkünkbe szent malasztodat, hogy akik angyali üzenet által szent Fiadnak, Krisztus Jézusnak megtestesülését megismertük, az ő kínszenvedése és keresztje által a föltámadásnak dicsőségébe vitessünk. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.

TARTALOM-JEGYZÉK.

I. CZIKKELY.

Lapszám

A hitről 7
Az Istenről 8
A Szentháromságról 9
A teremtő Istenről 10
1. A világról 10
2. Az angyalokról 10
3. Az első emberről 11
A Megváltó Istenről 13
1. Jézus születése 13
2. Jézus élete 14
3. Jézus halála 15
4. Jézus mint itélőbiró 17
A megszentelő Istenről 18
1. A malasztról 19
2. A szentségekről 20
3. Az anyaszentegyházról 25

II. CZIKKELY.

A parancsokról 28
1. Az Isten tiz parancsáról 29
2. Az anyaszentegyház öt parancsáról 33
A keresztény igazságról 34
1. A bűnről 34
2. Az erényekről 36
3. Az imádságról 37